

ΘΕΜΑΤΑ ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗΣ
ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ 2018
ΜΑΘΗΜΑ: ΦΥΣΙΚΗ ΘΕΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

Θέμα Α

Στις ερωτήσεις **A1** έως **A4** να γράψετε στο τετράδιό σας τον αριθμό της ερώτησης και, δίπλα, το γράμμα που αντιστοιχεί στη φράση η οποία συμπληρώνει σωστά την ημιτελή πρόταση.

- A1.** Σώμα μάζας m_1 κινείται με ταχύτητα $U_1 = +5m/s$ και συγκρούεται ελαστικά με προπορευόμενο σώμα μάζας m_2 το οποίο κινείται με ταχύτητα $U_2 = +3m/s$. Η τιμή της παράστασης $U_1' - U_2'$ ισούται με:
- α) $+8m/s$
  - β) $+2m/s$
  - γ) $-2m/s$
  - δ) $-8m/s$

Μονάδες 5

- A2.** Ένα σώμα εκτελεί απλή αρμονική ταλάντωση με αρχική φάση μηδέν και περίοδο 2sec. Η συχνότητα μεγιστοποίησης της κινητικής ενέργειας είναι:
- α) 1Hz
  - β) 0,5Hz
  - γ) 0,25Hz
  - δ) 2Hz

Μονάδες 5

- A3.** Σύστημα κατακόρυφου ελατηρίου-σώματος εκτελεί εξαναγκασμένη ταλάντωση με σταθερά απόσβεσης b . Το σύστημα βρίσκεται σε συντονισμό. Αυξάνουμε τη μάζα του σώματος που εκτελεί ταλάντωση. Τότε:
- α) το πλάτος της εξαναγκασμένης ταλάντωσης μειώνεται και η συχνότητα της εξαναγκασμένης ταλάντωσης αυξάνεται,
  - β) το πλάτος της εξαναγκασμένης ταλάντωσης μειώνεται και η συχνότητα της εξαναγκασμένης ταλάντωσης μειώνεται,
  - γ) το πλάτος της εξαναγκασμένης ταλάντωσης αυξάνεται και η συχνότητα της εξαναγκασμένης ταλάντωσης μένει σταθερή,
  - δ) το πλάτος της εξαναγκασμένης ταλάντωσης μειώνεται και η συχνότητα της εξαναγκασμένης ταλάντωσης μένει σταθερή.

Μονάδες 5

- A4.** Δύο αρμονικά κύματα που δημιουργούνται από δύο σύγχρονες πηγές ίδιου πλάτους A και ίδιας περιόδου T , διαδίδονται στην επίπεδη επιφάνεια ελαστικού μέσου. Τα σημεία φτάνουν σε σημείο Δ με διαφορά φάσης $\pi/2\text{rad}$. Τότε:
- α) το σημείο Δ είναι σημείο ακυρωτικής συμβολής,
  - β) τα δύο κύματα φτάνουν στο σημείο με διαφορά χρόνου $T/2$,
  - γ) το Δ ανήκει στη μεσοκάθετο του ευθύγραμμου τμήματος,
  - δ) αν η απόσταση $r_1=3\lambda$, τότε $r_2=3,25\lambda$.

Μονάδες 5

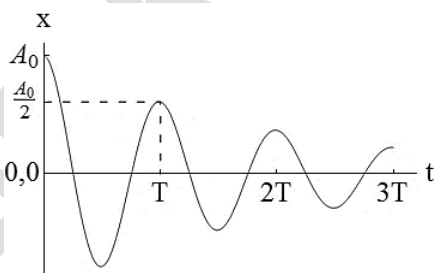
- A5.** Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας, δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση, τη λέξη Σωστό αν η πρόταση είναι σωστή, ή τη λέξη Λάθος, αν η πρόταση είναι λανθασμένη.

- α) Σώμα εκτελεί κίνηση που προέρχεται από τη σύνθεση δύο απλών αρμονικών ταλαντώσεων, που περιγράφονται από τις σχέσεις $x_1 = A \cdot \eta\mu\omega_1 t$ και $x_2 = A \cdot \eta\mu\omega_2 t$. Η συνισταμένη κίνηση έχει γωνιακή συχνότητα $\frac{\omega_1 - \omega_2}{2}$ και πλάτος που μεταβάλλεται μεταξύ των τιμών μηδέν και $2A$.
- β) Από τα μήκη κύματος που εκπέμπει ένα στοιχείο από ένα άστρο, η αστρολογία μετρά την ταχύτητα περιστροφής των πλανητών σε σχέση με την γη.
- γ) Η διαφορά φάσης δύο διαδοχικών κοιλιών ενός στάσιμου κύματος είναι μηδέν.
- δ) Ένα ανοικτό δοχείο περιέχει υγρό. Αν σε βάθος h από την ελεύθερη επιφάνεια του υγρού υπάρχει μικρή τρύπα, το υγρό βγαίνει με ταχύτητα u , η οποία είναι ίση με αυτήν που θα είχε αν αφηνόταν να πέσει ελεύθερα από το ίδιο ύψος.
- ε) Ένας τροχός κινείται με κατεύθυνση ανατολικά και επιβραδύνεται. Η γωνιακή επιτάχυνση του τροχού είναι ένα διάνυσμα με κατεύθυνση νότια.

Μονάδες 5

Θέμα Β

B 1. Για μια φθίνουσα ταλάντωση όπου η δύναμη απόσβεσης έχει μέτρο ανάλογο του μέτρου της ταχύτητας, η γραφική παράσταση της απομάκρυνσης συναρτήσει του χρόνου δίνεται στο διπλανό διάγραμμα. Αν ονομάσουμε E_0 την ενέργεια που έχει το σώμα για $t=0$, τότε το έργο της δύναμης απόσβεσης κατά την διάρκεια της 2ης ταλάντωσης είναι

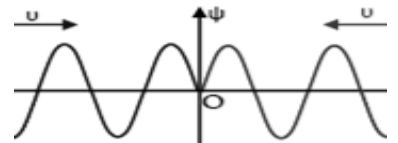
- i. $-\frac{15E_0}{16}$ ii. $-\frac{3E_0}{16}$ iii. $\frac{3E_0}{16}$

- α) Να επιλέξετε τη σωστή απάντηση.
β) Να δικαιολογήσετε την απάντησή σας.

Μονάδες 2

Μονάδες 6

B 2. Δύο εγκάρσια αρμονικά κύματα που διαδίδονται με αντίθετες κατευθύνσεις σε γραμμικό ελαστικό μέσο, συναντιούνται τη χρονική στιγμή $t=0$ στη θέση $x=0$. Τα στιγμιότυπά τους είναι όπως στο σχήμα, τη στιγμή που αρχίζει η συμβολή τους. Τη χρονική στιγμή $t=T$ (T =περίοδος) τα σημεία της χορδής $x_1 = -\frac{\lambda}{2}$ και $x_2 = \frac{5}{4}\lambda$ θα απέχουν μεταξύ τους απόσταση :

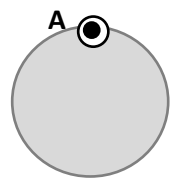
- i. $\frac{7}{4}\lambda$ ii. $\sqrt{16A^2 + \left(\frac{7}{4}\lambda\right)^2}$ iii. $\sqrt{A^2 + \left(\frac{7}{4}\lambda\right)^2}$

- α) Να επιλέξετε τη σωστή απάντηση.
β) Να δικαιολογήσετε την απάντησή σας.

Μονάδες 2

Μονάδες 7

B 3. Ένας ομογενής δίσκος μάζας m και ακτίνας r μπορεί να περιστρέφεται γύρω από κατακόρυφο άξονα που διέρχεται από το σημείο Α. Η ροπή αδράνειας δίσκου μάζας

$I_{cm} = \frac{1}{2} mR^2$ και ακτίνας r , ως προς άξονα κάθετο στο κέντρο του είναι $I_{cm} = \frac{1}{2} mR^2$. Η γωνιακή ταχύτητα που πρέπει να δώσουμε στον δίσκο από τη θέση που φαίνεται στο σχήμα, ώστε να ξεπεράσει οριακά το ανώτερο σημείο της τροχιάς ισούται με:

- i. $\omega = 2\sqrt{\frac{2g}{3r}}$ ii. $\omega = 2\sqrt{\frac{2g}{r}}$ iii. $\omega = 2\sqrt{\frac{g}{r}}$

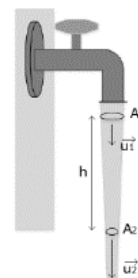
- α) Να επιλέξετε τη σωστή απάντηση.
β) Να δικαιολογήσετε την απάντησή σας.

Μονάδες 2

Μονάδες 6

Θέμα Γ

Από τη βρύση του σχήματος που έχει εσωτερική διατομή εμβαδού $A_1 = 0,8\text{cm}^2$ (σημείο 1) εξέρχεται νερό με ταχύτητα u_1 . Στο σημείο 2, που βρίσκεται $h=0,4\text{m}$ κάτω από το σημείο 1, το εμβαδόν διατομής της στήλης του νερού έχει μειωθεί στο $1/3$.

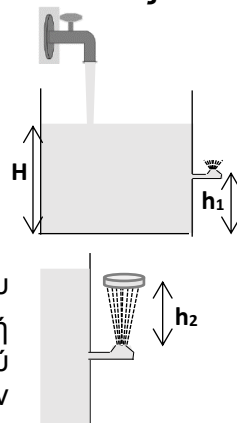
Γ 1. Να υπολογίσετε την παροχή της βρύσης.

Μονάδες 6

Γ 2. Βρείτε το βάρος της στήλης του νερού που υπάρχει κάτω από τη βρύση μεταξύ των σημείων 1 -2.

Μονάδες 6

Γ 3. Ανοικτή δεξαμενή, τροφοδοτείται από την βρύση. Σε ύψος $h_1 = 1,2\text{m}$ από το έδαφος, υπάρχει τρύπα εμβαδού $A_3 = 0,2\text{cm}^2$ από την οποία εκρέει το υγρό. Βρείτε σε ποιο ύψος H από το έδαφος, το νερό στη δεξαμενή θα σταθεροποιηθεί.

Μονάδες 6

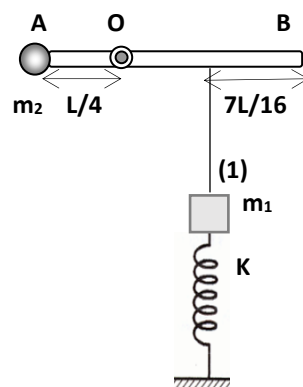
Γ 4. Ένας ομογενής και ισοπαχής δίσκος μάζας m μπορεί να παραμείνει ακίνητος σε οριζόντια θέση και σε ύψος $h_2 = 0,6\text{m}$ πάνω από το σημείο εξόδου, με τη βοήθεια του πίδακα νερού της προηγούμενης περίπτωσης, ο οποίος προσπίπτει στην κεντρική περιοχή του δίσκου. Το εμβαδόν του δίσκου είναι ίδιο με το εμβαδόν της φλέβας νερού στο συγκεκριμένο ύψος. Πόση είναι η μάζα m του δίσκου; Το νερό αμέσως μετά την πρόσπτωση στο δίσκο, διαχωρίζεται συμμετρικά προς όλες τις διευθύνσεις και κινείται εφαπτομενικά του δίσκου.

Μονάδες 7

Δίνεται : $g = 10 \text{ m / s}^2$, $\rho = 10^3 \text{ kg / m}^3$

Θέμα Δ

Ράβδος μάζας $M=3\text{Kgr}$ και μήκους $L=4\text{m}$, μπορεί να περιστρέφεται γύρω από άξονα κάθετο στο επίπεδό της που περνάει από το σημείο O . Στο ένα της άκρο έχει στερεωμένη μάζα $m_2=5,5\text{Kgr}$, ενώ ένα άλλο της σημείο είναι δεμένο με σώμα μάζας $m_1=1\text{Kgr}$ μέσω νήματος (1). Το m_1 είναι συνδεδεμένο με ελατήριο σταθεράς $K=100\text{N/m}$. Το σύστημα αρχικά ισορροπεί.

Δ 1. Να υπολογίσετε τη δυναμική ενέργεια του ελατηρίου.

Μονάδες 6

Κάποια στιγμή κόβουμε το σχοινί (1).

Δ 2. Το m_1 αρχίζει να εκτελεί ΑΑΤ με $D=K$ και $t=0$ τη στιγμή που κόβουμε το νήμα. Να υπολογίσετε το μέτρο της μεταβολής της ορμής του m_1 , μεταξύ δύο διαδοχικών περασμάτων από τη θέση μηδενισμού της δυναμικής ενέργειας του ελατηρίου.

Μονάδες 6

Το σύστημα ράβδος- m_2 αρχίζει να περιστρέφεται γύρω από το σημείο O .

Δ 3. Να υπολογίσετε τον ρυθμό μεταβολής μέτρου γραμμικής ταχύτητας του m_2 τη στιγμή που, καθώς ανεβαίνει το σύστημα, η ράβδος σχηματίζει γωνία $\varphi=30^\circ$ με την κατακόρυφο.

Μονάδες 6

Δ 4. Τη στιγμή που το σύστημα φτάνει στην ανώτερη θέση της τροχιάς, το πάνω άκρο της ράβδου συγκρούεται με σώμα μάζας $m_3=5/3\text{Kgr}$ που κινείται με ταχύτητα u_3 και διεύθυνση κάθετη στη ράβδο. Μετά την κρούση το σύστημα ακινητοποιείται. Να υπολογίσετε το ποσό της ενέργειας που μετατράπηκε σε θερμότητα κατά την κρούση.

Μονάδες 7

Δίνονται $g=10\text{m/s}^2$, $\eta\mu 30^\circ = \frac{1}{2}$, $\sigma\upsilon\nu 30^\circ = \frac{\sqrt{3}}{2}$ Η ροπή αδράνειας της ράβδου ως προς άξονα που περνάει από το κέντρο μάζας της και είναι κάθετος στο επίπεδό της $I_{\text{CM}} = \frac{1}{12}ML^2$.

Δήμητρα Μανούκα

Φυσικός

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΔΡΑΚΟΣ